

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Társadalmi és gazdasági hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre 10 kor., fél évre 5 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdelési pénzek és reklamációk:
BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Laptulajdonos és kiadó:

Muraszombati Gazdaszövetség.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztési közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 60 fillér.
A sor duplán számít, ha benne aláhúzott szó van.

Nyiltér sora 80 fillér.

Többtermelés.

Közel a tavasz. Közel újra a gazdaság szorgos ideje. Ebben a helyzetben, az idők parancsolnak, ránk: minden eszközzel, minden akadály és nehézség legyőzésével a termelést fokozni, minden időknél többet, legtöbbet kell termelni mindenben. Nemcsak annyit, mennyire mindenkinek magának van szüksége, hanem annyit, mennyit mindnyáján igényünk, kiket önmagunk harczunk egy táborba hozott. Mezőgazdaságunk igen is tud annyit élelmiszert előállítani, a mennyire a közéletmezős akadálytalan lebonyolítására szükségünk van.

Nincsen szükség kényszereszközök igénybevételére. Nem a kényszertermelési rendszerre. A magyar mezőgazda nem önző, áruját az árak emelése céljából nem is dugdossa el. Csak magra, erőre és nyugalomra van szüksége, hogy utóbbiban munkáját csendesen elvégezhesse és aztán a házi és gazdasági szükségletet meghaladó mennyiséget szívesen az első felhívásra odaadja, oda is kínálja közfogyasztásra.

Chablonszerű schémákat minden gazdaságra érvényesítendő üzemterveket megszabni nem lehet. Sem azt meghatározni, hogy bizonyos számú holdon árpat, zabot, kukoricát stb.-t kell termelni. Minden gazdaság önálló, minden gazda külön üzemterv szerint dolgozik.

Ilyen milliószámra menő üzemterveket gyártani, azok kivételét ellenőrizni nem lehet. A specialis berendezésen kívül befolyással vannak arra az időjárás mostohaságá, állati elhullások, családi bajok mellett egyéb oly fogalmak és tények, melyek a gazdasági termelés természetében és technikájában benne rejlenek. Minden értelmes magyar gazda üzemterv szerint dolgozik. És mi szép hazánkban, járásunkban csak értelmes gazdákat ismerünk. Az üzemterv a nagy gazdaságokban feltétlenül meg van. Ilyen formájában a kis gazdálkodóknál kevésbé, de utóbbiak hagyományos és kitapasztalt konservatívizmus alapján dolgoznak és a vetés forgót ugy osztják be, hogy a földet legjobban kihasználhassák. A tervet itt a bevált rendszer pótolja. És helyesen. E tapasztalatlan felépült ezen rendszeresség fenntartja a föld termőképességét, biztosítja az állandóságot, megadja a lehetőséget is arra, hogy az időjárás vagy más természeti csapás miatt elmaradt növényt mivel lehet pótolni.

A mezőgazdaságnak tehát csak kellemlenkedni nem kell és akkor a többtermelés előállhat. Mert a magyar gazdának van szíve, van hazafias érzése és ismeri hazafias különös kötelességét most is.

De vele szemben kevésbé méltányos az ipar és kereskedelemben megnyilvánuló féktelenül muló vágy. Mig a hadügyi vezetőség az elvont munkaerő pótlásáról helyesen és időben gondoskodik, addig a termelési eszközök mérhetetlen megrágtatása miatt azokat a gazda az ő aránytalanul alacsonyabb árai mellett megszerezni alig tudja. Ezek is maximálándók volnának. És akkor a spekuláció egyszerre elvesztette dagályos, féktelen pályáját. Így a kereskedelmi áruk, a textilipar czikkéi egyenesen megvételhetlenek. Ennek arányos szabályozásával valutánk is javulna, mivel az áru értékének megfelelő kisebb árbán a pénz nagyobb vásárlási ereje domborodnék ki. De megszűnne a spekuláción alapuló áruforgalom is. És ha gond fordítatnék az igazságos áruelosztásra, a többtermelés lehetősége is előállna, mert a termelési eszközök így a mezőgazda birtokába jutnának. És ugyanilyen jelenséggel találkozunk az ipari termelés terén is, mely szintén a gazdasági állapottal és a közérdekkel volna összhangzásba hozandó.

A magyar mezőgazda megtesz minden lehetőt, mert szereti földjét. Egy biztatás, egy jó szem, egy szép szó is elegendő neki a többtermeléshez. Az általános értékelésnél a mezőgazdasági munkaerő benső értékét is értékeljük a helyzethez mérten és akkor nem kedveszegetten fogja turni a jölmertő magyar földet.

Magyar gazdák, járásunk gazdái, — mig beáll ez az állapot, — addig is csak mindenkép a többtermelés legyen kötelességünk, mert ennek a földnek, ennek a hazának a pillérei Ti vagytok és mikor a föld az ország, a földnek kell ellátnia lakóit, a földnek önmagának kell megvédenie határait. Aztán jön, mert jönnie kell a jobb kor, az a kor, melyben mindenki fejtekre áldást hint.

S.

Könyvujdonságok a megjelenés után azonnal kaphatók, ugyszintén Olesó Jókai — Modern Könyvtár — Magyar Könyvtár — Ifjúsági iratok — Gyermek képes és mesekönyvek raktáron nagy választékban. — **Balkányi E. Muraszombat.**

A hadi özvegyekért és árvákért.

Most, mikor az elmúlt év gazdálkodását mindenki lezárja, mindenkinél: takarékpénztárnál, szövetkezetenél, kereskedőnél, iparosnál, gazdánál stb., nyilvánvaló lesz, hogy üzletétől milyen fölösleggel, mennyi nyeresémmel zárja le, figyelmébe ajánljuk mindenkinek, hogy az évi mérleg összedíltetésénél senki se feledkezék meg erkölcsi és alap-emberi céljairól.

Vegyük fontolóra, hogy nekünk mindnyájunknak elsősorban a háborúokozta nyomort kell megszüntetnünk, a háborúokozta sebeket kell begyógyítanunk. Minden faluban van sok-sok olyan özvegy és árva, aki szomorú sorsát a háborúban köszönheti és aki joggal követeli, hogy a társadalom őt segítse. A haza védelmében sokan pusztultak el. Főleg ezek hátramaradtjaira gondoljunk, mikor az év végi zárlat után jötekönységi czélokra állodozunk.

És főleg az árváknak kell a jövőjét biztosítani. Ezekből alakul ki a jövő Magyarország képe, ezekből toborzódik az új munkás elem, ezekből az új lakosság, a jövő generációja.

Ezt szolgáló intézményeink már vannak.

Ilyen a Hohenberg Zsófia Orsz. gyermek szanatórium, mely budapesti központi telepen (VIII. Stáhly-utca 15. alatt) ugy balatonszabadi balatonfüredi nevelőintézetiben ezeket az árvákat gyűlti és felneveli. De munkáját természetesen csak anyagi támogatás mellett érheti el. És erre a célra áldozat fel mindenki a maga összes nélkülözhető fillereit, hiszen az emberi élet megmentése önmagunk megbecsülése, a legemesebb cél, közkötelesség, a jövő generációja.

Ezt szolgáló áldozatok a fenti budapesti címre küldendők.

Merjük hinni, remélni, hogy járásunk közönsége e téren is az elsők táborában fogja előre vinni az árvák nemes zászlaját és oda küldi a lehető vagyont anyagi erejéhez mérten mindenki. E téren szerkesztőségünk, a Muraszombati Gazdák Szövetségének titkári hivatala valamint a Gazdák Hadszervező bizottsága (Budapest, Közelek) szívesen áll bárki rendelkezésére.

A munkásbiztosítás reformja.

Tudvalevő, hogy a multban az új végrehajtási novella intézkedése folytán a kisipari munkaadók egy része nem tett eleget a munkásbiztosító pénztárnál szemben fizetési kötelezettségének, sőt akadtak olyan munkaadók is, akik a munkásoktól levont pénztári járulékokat megtartották a nélkül, hogy a pénztár sikeresen folytathatta volna le ellenük a büntető eljárást.

Az új rendelet rendelkezésénél fogva ezután a járulékkövetelések beszolgáltatása és behajtása körüli oly rendelkezések lépnek életbe, hogy csak nagy ritkán lesz szükség a járulékok leírására. Nevezetesen ezután a munkaadó tartozik a járulékokat esedékesség után, felszólítás nélkül is, beletelni.

A kisipari munkaadók, úgy mint eddig, havonként hátralelki kimutatást kapnak az alkalmazottaik után felszámított betegsegélyezési járulékokról és balesetbiztosítási díjakról, a hátralelki kimutatással egyidejűleg azonban fizetési meghagyást kapnak, amellyel figyelmeztetnek, hogy a be nem fizetett járulékok végrehajtás után hajtathatók és nem fizetés esetén a munkaadó ellen a büntető eljárás megindul, amelynek során kihágás vétsége miatt 15 napi elzárásban és 200 korona penzbüntetésben

marasztaltanak. A múltban a munkaadók ellen ilyen eljárás teljesen ki volt zárva és miután a járulékok megtartása szabadszünettel nem járt, a járulékokat nem is fizették be.

Fontos tudni a rendelkezés a szavatoszágot érintő 21. §-ról, amely szerint a penztári járulékokért a munkaadónak, illetőleg üzemtulajdonosnak vele közös háztartásban élő házastársra egyetemleg felel a fővállalkozó az alvállalkozóért, az üzemutód az üzemelő tartozásáért, még akkor is, ha az üzem berendezését az előző tulajdonos ellen fogyanatosított árverésen vásároló revölütő szerezte meg.

A munkásbiztosítási járulékok és díjak behajtására vonatkozó rendelkezése imperatív feladatok rónak a közigazgatásra, amelyeknek végrehajtásáért a törvényhatóság tisztviselője felelős, ez viszont a járulékok és díjak behajtásáért megbízott községi, városi közegeket 5–50 K-ig terjedhető pénzbírságban marasztalja el, ha azt tapasztalja, hogy bebizonnyul és súlyosabb beszámítás alá nem eső hanyagság következtében a behajtást késedelmesen, vagy egyáltalán nem teljesítik.

— A közigazgatási közegek eddig is kieséretre méltó buzgalmat fejtettek ki a munkásbiztosítási járulékok behajtása körül és igazán kevés ama közegeknek a száma, akik kevés jóindulattal eltelve jártak el. Most azonban, amikor a rendelkezést a járulékok behajtását szigorúan és körülmenyesen körülírja, biztosra vehető, hogy a hátralevő járulékok behajtása sikeresen fog lebonyolítani és alig lesz eset arra, hogy a pénztár felsőbb helyen a közigazgatás ellen passzál elni lesz kénytelen.

H I R E K.

— **Vármegyékn főispánja Muraszombatban.** Dr. Ostffy Lajos Vasvármegye népszerű főispánja folyó hó 28-án este Muraszombatba érkezik, hol hivatalvizsgálatot tart és egyben alkalmat keres arra, hogy járassunk társadalmi vezetőivel megismerkedjen A főispán itt tartózkodásának ideje alatt gróf Szápáry László vendége lesz.

— **Muraszombat nagyközség.** Muraszombat község képviselőtestülete f. hó 26-án délután képviselőtestületi gyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a nagyközséggé való átalakulás volt. Még alig volt képviselőtestületi ülés, mely iránt így nagy lett volna az érdeklődés és alig volt eset arra, hogy a képviselőtestület oly egyhangú lelkesedéssel karolta volna fel a tette volna magáévá az indítványt. A képviselőtestület köszönetet szavazott Horváth Pál főszolgabíró és Szondy Béla h. jegyzőnek, kik a nagyközséggé való átalakulás előkészítő munkálatai körül herhadhatatlan érdemeket szereztek. Bizton reméljük és hisszük, hogy a jelentőségeltjes képviselőtestületi gyűlés csupán a kezdetét jelenti egy új korszaknak, s hogy ezt követőleg most már sorra kerül a város világtársa gyalogjárója stb. régóta vajdó kérdések megoldása is. Hiszünk és reméljük, hogy nemcsak papíron, hanem a valóságban is átalakulunk nagyközséggé. Hisz nem kell hozzá sokkal több, mint egy kis jóakarát, egy kis veletörődés és önzetlenség!

— **Kitüntetés.** A legfelsőbb hadvezetés Kocsár Károly vashidegkúti tanítót az ellenséggel szemben tanúsított kiváló szolgálataiért a vaskereszttel tüntette ki.

— **Lemondott főszolgabíró.** Mint értesülünk, Pulay Ferenc, a körmenyi járás érdemes főszolgabírója beadta lemondását. A főbíró 1882. óta áll

a vármegye szolgálatában. Előbb mint vármegyei aljegyző szolgált, majd 1901. decemberében megválasztották Körmenyi főszolgabíróvá s azóta intézte a körmenyi járás ügyeit lözmegeledésre. Távozását sajnálattal látja járásának népe.

— **Köszönet.** Gróf Zichy Ágost a kórházi sebesült katonák részére 60 korona értékű 10 drb nyulat, a Ruzsics János perestői körjegyző egy vadászársaság 76 korona adományát volt szives kórházunkhoz juttatni, melyet hálásan megköszön a kórház vezetősége.

— **A muraszombati központi szeszfőzőben** a szilvacefzele lepárolása a napokban ismét kezdetét veszi, felkerülték tehát a tisztelt gyümölcs-termelő közönség, hogy az őssel át nem adott, még birtokában lévő kifőgástanal szilvacefzert, szőlőörkötyű és borseprűt meg e hó végéig a központi szeszfőzőben bejelenteni sziveskedjék, ahol ezen anyagok a hivatalosan megállapított árban és a fuvarközletek megelírítése mellett átvetetni fognak.

— **Pol. iskola leány magántanuló,** amennyiben a tanév végén a muraszombati áll. polgári fiúiskolában akarnak vizsgálatot tenai, a vall. és közoktatásügyi miniszter urhoz címzett kérvényeiket legkésőbb febr. 4-ig az igazgatóságához tartozóknak benyújtani.

— **Petróleum osztás.** Szives örömmel hozzuk a közönség tudomására, hogy a közelmúltban érkezett petrolium felosztási tervezet elkészült s, hogy a petrolium cédulák f. hó 28-án délután — a község háza udvarán — kerülnek szétosztásra.

— **Rendőri hírek.** Zrínski Éva örfalui 73 éves öregasszonyt január 22-én Sándor Lajos gesztenyési lakos úgy megverte, hogy homlokán ökölnyi tálongó seb van. A csendőrség az eljárást megindította. — Horváth Ferenc kisszombati rokkant katonát öccse, mikor a sorozás idejét neki hírül vitte, oldalba szurta oly súlyosan, hogy kése a bordák között mellkasába hatolt és napokig életveszélyes állapotban feküdt. — Benzik Lajos szabadság katoná öccsét kísérte a sorozásra. Hazamenetkor bementek egyik mártírhelyi korsmába, hol ittas állapotban társaival összevesztett s azok öt határán és hónaalján súlyosan megbesebítették. A muraszombati kórház vette ápolás alá.

— **Libalopás** Özvegy Schöntag Adolfiné feljelentést tett a csendőrségnél, hogy a f. hó 22-ére virradó éjjel kamrájából 2 darab bizott libát ismeretlen tettesek elloptak. A csendőrség a tetteseket kinyomozta és az ügyet átadta a járásbírószághoz.

**Adakozzunk az elesett hősök
özvegyei és árvai javára.**

Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőháza.

Apróságok.

A magyarság terhdítása.

A gs. és kir. tartalékkórház parancsnoksága, Szombathely, állítólag értesítette a Vendéki Magyar Közművelődési Egyesületet, hogy kiváncsiak honatlandó elvben hajlandó a Muraszombaton létesítendő 3-ik fiók kórháznál magyar feliratot is alkalmazni.

Amikor már sehoggy sem jó.

A polgári iskola farsangi estélyének énekpróbáival a szögura, de néha szórakozott karmester sehoggy sincs meglegedve.

Legutóbb történt, hogy a link csupa szem és fül várakozásban lesik a karmestert s a siri csendet Jani barátunk azzal bontja meg, hogy

— Már megint nem jók kezdetiek!

Szegény gyermekek segélyezése.

A szegény iskolás gyermekek felruházására megindult akció a társadalom megértő mozgalma követeztében a szokásos kereteket túllépve a legsebbe eredménnyel záródott.

Az első alapot az iskolás gyerekek téli felruházására annak 300 K. adomány nyújtotta, melyet gróf Szápáry Pálné adott át férje elhatározása alkalmából erre czélna Szelecz János espereslehelősnak, ezen összegből 11 pár cipőt adtak az arra szoruló szegény iskolás gyermekeknek.

Ugyaneve eszmével foglalkozott a muraszombati ker. jót. nőegylet 1917. év nov. 16-án választmányi ülése, a hol is határozatba ment, hogy az egylet pénztárából 300 K. összegze fatalpu cipőkre kiutalnak.

Nem várt eredményt ért el me mozgalom zkkor, midn Horváth Pál főszolgabíró kezdeményezésre meremoldott Muraszombat egész társadalma és összehozta ama tőkét, mely a legkiáltoóbb ruha és cipnyomoron segíthetünk.

Az adományokat a mennyire az idő rövidsége és mostoha fogalmi akadályok engedétek beszerze jórészt még a karácsonyi ünnepek előtt ünnepegy keretében osztotta ki a muraszombati ker. jót. nőegylet, melyre az akció technikai része volt rábízva.

Az adakozók névsorát és az adományok felhasználását a következőkben adjuk:

Muraszombati keresztény nőegylet 306.17 K., Vörös kereszt egylet muraszombati fiókja 300 — K., Gróf Szápáry László, Gróf Bathányi Zsigmond, Muraszombati Mezőgazdasági Bank 200—200 K., Muraszombati Takarékpénztár, Muraszombati izraelita nőegylet 100—100 K., Szent Antal (Gróf Szápáry Lászlóné) 60 — K., N. N. Dr. Vályi Sándor utján 50 K., Özv. Heimer Ignáczné 21 K., Schweinhammer Teréz 10 K., Horváth Pál, Szelecz János, Döbrentey Antalné, Trautmann Sándor, Gábris Mária, Dr. Vályi Sándor, Dr. Bölc Gyula, Kardos József, Árvai Heinrichné, Nemeck János, Árvai Heinrich, Sifár Lajos, Marics Jánosné, Dr. Sömen Lajos 5—5 K., Özv. Posztl Jánosné 4 K., Schell Jánosné, Deli István, Pósfay Pongrácz, Pollák József, Ratkó Tiadár, Lamm Róbert, Lamm Péter, Kolossa János, Secsancsár Ivánné, Tóth Józsefné, Meszarics Istvánné 3—3 K., Olajos Sándorné, Horváth Gézáné Schweizer Jenőné, Jónás János, Dobray János Spránczki Anna, Török Ernőné, Balkányi Ernő, Szondy Beláné, N. N. Lázár Ilona, Antauer Józsefné, V. S. Dr. Geiger Vilmos, Bagdy József, Dr. Hollosy Kálmánné, Dr. Czipott Zoltánné, Kirbisch Ferenc, Junkunc Sándorné, Külling Éva, Klein, Rituper Alajos, Kohn Lipót, Antalics István, Péterka István, Debéllák József, Györek Mihály, Filó József, Györek István 2—2 K., Girtl Lajosné 1.40 f., Gombossy Antal, Gombossy Viktorné, Öri Ferenc, N. N. Stevanecz Katica, Trautmann, Czipott Mihály, Czvetek Lajosné, ifj. Hauszer József, Nemes Miklósné, Sömen Jánosné, Kleinrath Józsefné, Gumilár Veruska, Bögömér, Fliszár Istvánné, Loncsár János, Knész István, Füst Ödönné, özv. Csorna Jenőné, özv. Hartmann Ferencné, Herlinger Jozefa, Most, Wolf Johanna, N. N. özv. Seruga Jánosné, N. N. Kerjanecz Lina, N. N. Falam Vilmosné, N. N. Peterka, N. N. özv. Kúhárné, N. N. Pozveg Ignácz, Füst, Skalics Kati, Füst Lajos, Krist Otília, Fliszár Józsefné, Luthár János, Horváth Sándorné, Veren Teréz, özv. Rózsáné, Hoyer Istvánné, Josár István, Koczet Ferenc, Darvas Mór, Bozzay Ilonka, Dr. Grandpierre Jenő, Láncsák Ferencné, Koljács Ferenc, N. N. Jerics Fáni, Placsek Venczel, Hunyadi Sándorné, Takács Gyula, Wolf Dezős, Kopp Ede, Rutikai Ignáczné, Horváth Kata, Junkunc Istvánné Fliszár Istvánné, Norcsics János, Náday Józsefné, Dr. Brandiue Sylviusz, Hirschl Anna, Cságrán

Nándorné, Nemez István, Pécsék Iván, Verén Ferencz, Ovszenyák Ferencz, Hehlts István, Horváth Ivánné, Kovacsics Teréz, Rainer József, Jancsár Ferencz, Vörös Anna, Vukán Iván, Zsitik Róza, Zsitik István, Péterka Juli, Rajner János, Lainsceks Vince, Kovacsics Antal, Horváth Béla, Verbán István, Kovacsics Teréz I—II K. Kühr Ferencz, Gorza Péterné 80—80 f, Kalamár Istvánné 70 f, Stefanecz András, Csiszár Lajosné, E. A., B. I., N. N., Horváth Jánosné, Laczkovics Istvánné, Czelez István, Potocsnyek Miczi, Horváth Iván, ifj. Szentkirályi Sándor Lacsen Lőrincz, Düh Jánosné, Lukács József, Urszuleszku Péterné Lejko József, Durics József, Scaavniczár István, Vukán Ferencz, Rajner József, Máty Miklósné, 60—60 f, Luthár Kelmán, Pintarics Istvánné, Székely J., Sviadrovski Róza, Faschinger, N. N., Vörös József, N. N., Gombossy Mariska, N. N., Talián Jánosné, N. N., Székelyné, Braunné, Ligeti Antalné, Krizsankó János, Legény, Istvánné, Trautmann Terus 50—50 f, Keményné, Gombóc Ágnes Hirschl, Pintarics Vince, J. A., Prabhics Katica, Horváthné, Kardos Jenőné, Zrim József, Trautmann Heinrich, Mitkovics Alajos, Dervarics Mariska Hirschl Ferencz, Madárné, Dr. Kissné, Pálfi István, Szakály Lajos, Sviadán Anna, Kemény Ferencz, Novák, Ruzsics Istvánné, Horváth Józsefné, Rajner Antalné, Főhnyag Geza, Paszicsnyek Teréz, Vadavecz Iván, Szobács István, Gyórek Lajos, Badn Mariska, Gyórek Iván, Potocsnyek Mihály, Czelez József 40—40 f, Barbarics Mariska, Mayer Mariska 34—34 f, Ascher S., N. N., Koszednár József, K. S., Szerecz M., Bittermann, K. L., Hochstetter József, Dervarics Terka, Gumilár Lajos, Szukics Istvánné, N. N., Titán Ignáczné, Lipsa Ferencz, Krangez József, Kercsmár Istvánné 30—30 f, Nemez János, Berke Józsefné 25—25 f, Dervarics János 24 f, Boross Gy., N. N., Sianecz András, N. N., Kiszeták Antal, N. N., Ballér István, Rosenberg, Seruga Vinczéné, Titán Valéria, N. N., Gyórek, Fliszár Anna, N. N., Mayer János, N. N., Balaskó Mihály, Zsitik Józsefné, Rajner Zsuzsa, Gergár Florián 20—20 f, N. N., 12 f, Miholics Mari, Sontagné, Vogrinics Ferencz, Heuberger H. 10—10 f, Iskolás gyermekek által aláírás nélkül hozott összeg 6.01 f. Összesen 1855.02 fillér.

Czipoti József kereskedő adott 6 drb. sápkát s Trauttmann Sándor kereskedő I és 1/2 méter barchettot.

12 iskolás fiu ruhájáért ki lett fizetve K 770 —
9 — ledny ruhászovetéért ki lett
fizetve > 554.—
10 iskolás leány és 18 iskolás fiu
cipőért ki lett fizetve > 531.02

Összesen K 1855.02

A leányok ruháit megvarták: Gróf Szapáry Lászlóné, Kórházi apácák, Zárdai apácák, Döbrentey Antalné, Fehér Mariska, Kardos Jézsefné, Saáry Józsefné, Schnell Jánosné.

Ne feledkezünk meg a kórházainkban ápolat sebesült katonákról!

Közzgazdaság.

Földet hazatérő katonáinknak.

A vas megyei gazdasági egyesület a következő felhívást intézte Vasvármegye gazdálkodóközönséghez.

Istennek hála: a háború befejezése felé közeledik. Szeretünk hinni, hogy mihamar elő az idő, amikor harcoss testvéreink hazatérnek a lövészárkokból és a sanyaru ellenséges rablásból otthonukba.

Az ország lakossága készül már szélében a hősk méltó fogadására. A társadalom minden rétege megmozdult és azon dolgozik, hogy megédesítse a hazatérők életét.

A tisztviselők, katonatisztek, illetőleg ezek özvegyei. árvi számdra a legkülönfélébb intézetek és pénzalpok keletkeznek, amelyekből az arra rászorulók ségedelemben részesülnek.

Az iparosok pénz gyűjtének szerszámdra és nyersanyagra, katonaviselt szaktársaik új életének megalapozására.

Maga az állam rokkant intézeteket létesít, a melyekben a sánta-béna katonák tisztességese megéllhetést nyújtó foglalkozásra tanítják ki.

Ebből a dicső mozgalomból ki kell venni részét a gazda társadalomnak is. Hisz a legkülönb, a legedzettebb, legkitartóbb katonák a falvak gyermekei, a földmívelésostályi fiai voltak, akikről valóságos legendák keringnek világszerte.

Az letek ennek az oka, hogy a földmívelésostály áll legközelebb a szeretett anyaföldhöz, a melynek védelmére fegyverbe szöflított boldogboldogtalant a király parancsa.

Életének javarészét az istenáldotta föld megmívelésében tölti, ott verejtékezik hajnalhasadásától esti harangszög nap-nap után, esztendőöröl-estendőre! Csnda-e, ha neki legkedvesebb ez a hazai föld, amely szülte, majdán eltakarja? Ezeknek az anyaföld szerető, mégis földnélküli vereinknek a méltó megbecsüléséről, megjutalmazásáról akarunk gondoskodni, amikor felkerjük a vármegye gazdálkodóközönségét, nagy- és kisbirtokost egyaránt, különösképen pedig a katonai szolgálatra alkalmatlannak minősített és felmentett gazdákat, akik a háborús esztendőkh soha nem képzelt anyagi előnyeit élvezték idehaza, míg amazok áziák-ízdiák, ehettek-véreztek, rabkenyeret ettek, hogy a hazatérő hősöknek, vagy a dicső halált halt vagyontalan földmivesek apátlan gyermekeinek szakszítanak ki birtokukból kisebb-nagyobb területeket és ajándékozzák azokat oda — Istennek nevében!

Nem kell más ide, mint szív érző, lájó, sajó, de egyuttal belső és hálás magyar szív! Adjon a kisgazda egynegyed, fél, vagy egy egész holdat, a közép és nagybirtokos 5—100 holdat. Adjának a községek, nemesi és urbéri közbirtokosságok, egyháznagyok és egyházközségek. Adjon mindenki, aki csak teheti, hisz az ajándék hold földnek bekeidőbeli jövedelme alig 20—24 korona, amit az ajándékozó meg ss érez, a megjutalmazottnak pedig ez a kis terület egy egész vagyon, az egész mindenség, amely odaszögezi ahhoz a szűkebb hazájához, ahol elődei éltek, haltak s megvédelmezi a vagyontalanok keserűségszulte hazafiatlan érzésétől.

Válassza ki az ajándékozó maga a megjutalmazandókat: szegény rokonai, jó ismerősei, csetédei, ismerősei, napzsmosai közül.

És nevezzük el az ajándékföldüket "hősök földjének!"

Ennek a mi gondolatunknak pedig legyen hirdetője a templomi szöszök, — hisz Istennek tetsző dologról van szó banne — a községháza, a tanásterem, minden hivatal és valamennyi újság, hogy a szép eszme megvalósuljon, az elvelet mag gyümölcsöt teremjen, mert a talaj, a magyar gazdálkodóközönség szíve, nem terméketlen, csak világozság, napmeleg kell neki, hogy a belé velet mag kikeljen, szárbá szökkenjen és gyümölcsöt teremjen.

Eddig a nagyjelentőségű szöszat, bizonytal mindnyájdunk szívében, akarát elhatározásában gyökeret ver.

Ennek gyakorlati kivételre meg vissza-Értesülésünk szerint nagyobb arányu segélyezési ily értelmi akció van folyamatban, melyet Vasvármegye törvényhatósága karol fel. Ehhez csatlakozik a Muraszombati Gazdaszövetség és arányai keretében a legnagyobb támogatást helyezi előre kiltásba. Most az előmuutatók vannak folyamatban és aztán a nagy szociális feladatok megoldásához fogunk.

Adig is: a Gazdaszövetség titkári hivatala kéri mindazokat, kik segítő szöszatot nyújthatnak, hogy ez irányu elhatározásukat ott közölni sziveskedjenek.

Uj hadisegélyek. Az uj hadisegélyrendeletet a honvédelmi miniszter jóváhagyta. Ezentul nemcsak tartalékosok és népfelkelők, hanem tényleges katonai szöszadatot teljesítő családtagjai is fognak hadisegélyben részesülni. Hadisegélyt kapnak a tartalékos és népfelkelő tiszek hozzátartozói is, továbbá a hadbavonult törvénytelen felesége, ha a bevonultól gyermeke van vagy keresetképtelen. Községekben a hadisegély havonta 36—200 korona a családtagok száma szerint és bérlet lakásban lakók hadisegélye 10—20 korona, lakbér 20—50 korona. Minden községben és és városban hadisegély véleményező bizottság lesz, a községekben pedig a jegyzők intézkedési jogát megszüntetik. A hadisegélyezés kérdésében a véleményező bizottság javaslata alapján a főszöszadot, illetve a polgármester dönt, amely döntés ellen a felszözlamlási bizottsághoz lehet felebbezni. A 8 éven aluli gyermekek nem fél, hanem egész segélyben fognak részesülni.

Felhívás kiköriatermelésre. A földmívelésügyi miniszter körrendeletben felhívta a gazdasági egyesületek és közzgazdasági vatóságok figyelmet a kökénygyökér kiköria termesztésének fontosságára. A kávépötlek legbecsebb, és legfontosabb nyersanyagának, a katángnak vagy kiköriának befölddön való termesztése ugy meözgazdasági, mint közzgazdasági szempontból bekeben is figyelmet érdemel, mondja körrendeletében Mezőssy Béla. A beföldi meözgazdaságra hárul az a hazafias feladat, hogy a kiköriatermesztés felkarolásával ennek a fontos megszokott cikknek nyersanyagát biztosítsa. A miniszter tudatja a gazdálkodóközönséget, hogy ahol a viszonyok erre alkalmasak, kiköria-termesztésre vállalkozzék. A buzdításnak nagy fogatája volna, ha a mostani 15 koronás kiköria árát a kormány most megeléfelelen felemelné, legálább is 28—30 koronára. A kiköriatermesztési területet a földmívelésügyi miniszter a Budapesti Levelező értesülés szerint 15 ezer katasztrális holdban szabta meg illetve a hazai pótkávégyárak legjellegbe akkora területre vonatkozó termesztési szerződéseket kötetlenül engedélyezte.

A vasuti élelmiszerszállítás. A belügyminiszter egy felmerült esetből kifolyólag egy döntött az élelmiszter közpöszgázként való szállítása ügyében, hogy miután eddig a 4151 915. sz. rendelettel tévesen értelmezték, világosan közhírré teszi, hogy e rendelet 9. §-a a közpöszgázként való szállítást csak akkor köti igazolványkényszerhez, ha a szállítás a magyar szent korona országainak határáin kívül levő helyre történik.

240 százalék pótdadó. A magyar városok legtöbbje adósságokban uszik és ezért mindenütt nagy a pótdadó. Az összes városokon azonban tültesz Szentes, ahol nem kevesebb a pótdadó, mint 240 százalék.

Miert nincs gyufa? Az utobbi hetekben megint érezhetővé vált a gyufahány, sőt néhány nap óta gyufa egyáltalán nem kapható. A mostani hiány — mint értesülünk — az az oka, hogy a Gyufaárúító r.-t. a meglévő készleteket visszatartja, mert rövidesen ismét fel fogja emelni a gyufa nagybani eladási árát. A gyufakartell árdárgító politikája a fogyasztóközönség körében bizonyára visszatetszést fog kelteni, annál is inkább, mivel a Gyufaárúító r.-t. a háboru tartama alatt immár ötödször emeli a gyufa árát.

A szerkesztésért felelős: Scheibner Aladár.

— Örizzük meg hősi halált halt kedveseink emléket: A hosszú háború, sajnos, majd minden családból kiragadott egy-egy hősi halált halt kedves hozzátartozót, kinek emlékére szívesen álldoz mindenki. Hősi halált halt hozzátartozója arcképét mindenki kegyelettel őrizi s annál szívesebben teszi ezt, ha egy alkalmas, diszes, a lakást is díszítő fényképtartó keretbe helyezheti a dicső halált halt hős arcképét. E keretbe bármilyen meglévő arckép elhelyezhető, s diszes, szép kivitelével (fekete moiré alapon, ezüst nyomással) a meghatározott gyász ünnepélyes jellegét viseli magán. Kapható: Balkányi Ernő papírkereskedésében Muraszombaton.

— **Uj könyv.** Szentmártoni Darnay Kálmán: Gisimár a magyar könyvpiac legérdekesebb regénye! A Gisimár az első magyar nyelven írt őskori regény, mely oktatja és kedvesen szórakoztatja olvasóját. Ára fízve 3 korona, diszes vászonkötésben 4 korona. Kapható Balkányi Ernő könyvkereskedésében Muraszombaton.

1918. évre

német és vend naptárak

kaphatók: Balkányi Ernő könyvkereskedésében Muraszombaton.

Rendelje meg

lapunkat a hárterlen levő férje, fia, testvére, rokona stb. részére. Nagy örömet szerez nekik. Lapunkat a tábori posta rendszeren kézbesít!

Előfizetők ingyenes hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csengettyű-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női czipő raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF szállodája az „Elefánt”-hoz.

DOBRAI JÁNOS nagy vendéglője

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női czipész.

DICK SÁNDOR sajtgyára.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csengettyű-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése.

HEKLIKS ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése Muraszombaton. Lendva utca.

KR. HIRSCHL divatruház. Legelőszöb be- vásárlási forrás. Fő utca.

HEIMER IGNÁC deszka-, faszén-, mész-, cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

HIRSCHL ANNA fűszer kereskedése és kész férfi ruhaköltára a vasút állomás mellett.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetők ingyenes hirdetés-rovata.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Udomb.

SIFTÁR ISTVÁN vendéglős Pálmafa.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Köhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Síp-u. 5.

KÜHAR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHAR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHAR ISTVÁN vendéglős Markusházán.

OBAL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SAVEL JÁNOS vendéglős Kisszombat.

STIVAN FERENCZ vendéglős Köhida.

SIFTÁR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMEI JÓZSEF vendéglős Felsőlendva.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Martonhely.

35 dekás
tábori dobozok
kaphatók
Balkányi Ernőnél
Muraszombaton.

VIGYÁZZON

egészségére!

Megbízható és jóminőségű nikotinmentes
cigaretta-hüvelyeket

csakis BALKÁNYI ERNŐ könyv- és papírkereskedésében Muraszombaton szerezhet be.

Iparosok! Kereskedők!

Ingyen hirdetés.

Fizessen elő a „Muraszombat és Vidéke” heti lapra.

melyben — egy félévi előfizetés után 5 korona — a cég nevét, helyét és foglalkozását ingyen közli.

Cím: Muraszombat és Vidéke kiadóhivatala Muraszombaton.

VASVÁRMEGYE LEIRÁSA

népszerű fűzetecske iskolai és magán célra, a vármegye több iskola III. osztályába bevezetett tantárgya. ára 20 fillér. Kapható BALKÁNYI ERNŐ könyv- és papírkereskedésében, Muraszombaton.

Nélkülözhetetlen utmutató.

Körjegyzői, ügyvédi, járásbírói és magán hivataloknak, községi bíráknak, vendégülők és magánosoknak nélkülözhetetlen utmutató

Muraszombattjárás községeinek

névjegyzéke

Feltüntetve: a községek új elnevezése ABC rendben, tavolság Muraszombattól oda és onn vissza kilométerekben, a község melyik körjegyzőséghez tartozik és annak utolsó postája, lakosainak száma. A bírósági kiküldött és végrehajtó napi díja és utazási illetménye kilométerenkint.

Ára
10
fillér

Könyvujdonságok

a megjelenés után azonnal kaphatók, ugyszintén Olcsó Jókai — Modern Könyvtár — Magyar Könyvtár füzetei raktáron nagy választékban. — Balkányi E. Muraszombaton.